

LA REVOLUCIÓ DE SETEMBRE DE 1868 ° PRECEDENTS

Tots els seguidors de Perxada, la nostra revista local, llegiren en un article de Joaquim Horta i Ferrer que el nostre arbre de la plaça fou plantat durant la primera República per a commemorar la Revolució de Setembre de 1868.

Els fets que succeïren en aquesta revolució, així com les causes que la provocaren són desconeguts suposo per a molts Arbuciencs, i és per això que penso que podria interessar als lectors de Perxada una exposició, que és un resum, d'un treball més general, que poso a disposició de tothom que li interessi.

Aquesta exposició, degut a la seva extensió, constarà de dos articles, a més d'aquest, en els que em proposo exposar els esdeveniments de la revolució de Setembre del 1868 a Catalunya, i, els esdeveniments més concrets que es produïren al nostre poble (i província).

Doncs bé, començant aquesta exposició diré que la Revolució de Setembre de 1868 no es va produir de cop, sinó que té uns precedents històrics que tenen les seves arrels a la Constitució de Cadis, continuen durant el Trienni Constitucional (1820-23) i també al Bienni Progressista (1854-56) fins arribar als dies de la Revolució (1868). També hi intervenen diversos factors polítics i econòmics, en una estranya combinació de crisi social i de cop d'estat.

En primer lloc anomenaré alguns d'aquests precedents polítics:

El 20 d'Agost de 1863, el ministre de Governació del govern Miraflores prohibia les reunions electorals dels partits davant les properes eleccions si no asseguraven que només hi assistien els electors, que eren els ciutadans que pagaven més de 400 rals de contribució, la qual cosa limitava el seu nombre a 200.000 en una població d'uns 17 milions d'habitants. El partit progressista va decidir immediatament d'abstenir-se a les properes eleccions. D'aquesta manera el panorama de la política parlamentària quedava reduït al partit moderat, dirigit per Narvaez i al partit de la Unió Liberal, dirigit per O'Donnell. El partit dels progressistes, ara encapçalat per Prim (que substituïa a Espartero), i el partit dels demòcrates, quedaven en la clandestinitat. A continuació els progressistes cercaven la unió amb els demòcrates per a fer la revolució.

A partir de llavors començaren els intents de pronunciaments: al 1864 hi hagueren tres intents frustrats; en 1865 Prim marxava a València i a Saragossa on esperava que se sublevarien 3 regiments i a última hora no van trobar "ni siquiera vaeinte dispuestos a salir a la calle". El proper cop fou al gener del 1866: Prim es va pronunciar a Villareja del Salvanés (Madrid) amb l'ajuda de dos regiments de cavalleria. El pronunciament no va aconseguir de fer aixecar al poble i hagueren de marxar cap a Portugal, però sí que va tenir importància a Catalunya, fins a l'extrem que s'hi va declarar l'Estat de Guerra. Al Juny de 1866 es va produir un altre alçament el des segents dels quarter de Sant Gil, que va tenir molta importància a Girona.

Després d'aquests aixecaments frustrats es va firmar el Pacte d'ostende (1866) entre el partit progressista i alguns demòcrates i es va crear un centre revolucionari a Brussel·les presidit per Prim. Encara es va produir un altre aixecament al 1867 dirigit per Prim amb molta participació popular sobretot a Catalunya però acabà fracassant.

En morir O'Donnell, la Unió Liberal va entrar dins el Pacte dels partits progressista i demòcrata perdent per tant aquest Pacte exigència revolucionària, però guanyant potencial militar.

- A tots aquests fets estrictament polítics hi hem d'ajuntar la crisi del capitalisme espanyol dels anys 60 que va contribuir en gran manera que els dirigents polítics adquirissin la necessitat de portar a terme una renovació política. De fet la crisi econò-